

VÍRA KANANEJSKÉ ŽENY

Kázání ze soboty 6.10.2018 – br. Michal Balcar

Dnes zazní další ze série kázání s tematikou biblických žen. Jeho hlavní hrdinkou tentokrát bude žena, o níž toho víme pramálo. Neznáme ani její jméno. Jediná charakteristika, kterou uvádějí Matouš a Marek, kteří ji zmiňují, je její národnost. A nedá se říct, že by jí etnická příslušnost byla v očích evangelistů ke cti. Marek říká, že byla syrofeničanka, zatímco Matouš ji označuje jako ‘kananejskou ženu’ v souladu se starozákonním spíše pejorativním označením nežidovských obyvatel země zaslíbené.

Celý příběh začíná poměrně překvapivým oznámením. “Ježíš odtud odešel až do okolí Týru a Sidónu.” Překvapivě to zní i v kontextu Kristova prohlášení o tom, že je poslán jen ke ztraceným ovcím lidu izraelského. Proč tedy mezi pohany chodil? Co tam hledal? Samotu? Anonymitu? Úlevu od nutnosti sloužit ztraceným ovcím lidu izraelského?

Že Ježíš mohl hledat chvilkovou úlevu od pozornosti davu, naznačuje i fakt, že všechny předchozí perikopy líčí jeho setkávání s lidmi ve dvou podobách. Buď ho chtějí kritizovat, nebo ho chtějí využít. Buď chtějí jeho zázraky, nebo mu chtějí vysvětlit, že to dělá špatně.

Jenže hledá-li Ježíš samotu a anonymitu, nedostává se mu jich. Vyhledá ho totiž hlavní hrdinka celého příběhu – kananejská žena. A volá: “Smiluj se nade mnou, Synu Davidův.” Synu Davidův? Ví ta žena, co říká? Rozumí tomu? Jak na to přišla? Nevíme. Víme, ale, že na to jde dobře. Každá žena přece ví, že tradičně ješitným chlapům je potřeba trochu zalichotit. Jenže to překvapivě nefunguje. Ježíš totiž mlčí.

“Ale on jí neodpověděl ani slovo.” Pozorného čtenáře musí tato věta zarazit, jelikož tam vůbec nemusí být. Stačilo by (Matoušovi) mlčení přejít mlčky a všem musí být jasno, že Ježíš mlčí. Ale on nás na Ježíšovo mlčení chce upozornit, protože není obvyklé, aby Kristus mčel, když za ním přijde prosit o pomoc zoufalý člověk.

A když Ježíš mlčí, tak trapné ticho naruší učedníci. “Zbav se jí!” Laskavější vykladači mají za to, že se jedná o výzvu k pomoci – tj. zbav se jí tím, že jí pomůžeš. V kontextu etnických předsudků tehdejší doby, jichž učedníci nebyli prosti, by nás ovšem nijak nepřekvapilo, kdyby

to jednoduše znamenalo: okřikni jí, ať už nás neotravuje. (Tak se projevují např. v Lk 9,51-56).

A Ježíš ji odmítne. Odmítne ji a nejen ledajak. Odmítne jí tvrdě a v jeho slovech zaznívá motiv, na který nejsme zvyklí. Motiv národnostních předsudků a bariér. Dokonce ji nazve nepřímou psem. Doslova sice v řečtině říká 'štěně', ale mění se tím něco zásadního?

Dovoďte mi trochu poodstoupit. Podívejme se na celou situaci očima oné ženy. Jako rodič něco vím o tom, jak se cítí rodič, když mu onemocní dítě. Nemocné dítě vám vezme radost ze života a naplní ho obavami. A vážně nemocné dítě se stane jediným tématem vašeho života. Chápu, že kananejská žena vyzkouší úplně všechno – i Ježíše. A všechno je ochotna strpět – i od Ježíše.

A co Ježíš? Možná ženu zkouší. Možná zkouší učedníky. A možná je jenom unavený lidmi. Unavený lidmi, které přišel spasit a oni ho chtějí jen využít. A přesto je nakonec přemožen láskou kananejské ženy k její dceři a uzdraví ji. Podstata člověka vyjde najevo tehdy, když je unavený a má všeho dost. A na tom dně Ježíšovy duše je stejně láska k člověku, i když předtím říká slova, která není snadné vysvětlit a nelíbí se nám. A tak je nijak vysvětlovat nebudu, protože víc než slova mluví jeho činy.

A přesto je hlavním kladným hrdinou tohoto příběhu kananejská žena. Je to žena statečná, pokorná, důvtipná, milující a vyznávající. Taková jako ona, bychom měli být i my.